

Sygn. akt II Ca 45/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 czerwca 2018 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Sądu Okręgowego Andrzej Mikołajewski

Sędziowie: Sędzia Sądu Okręgowego Krzysztof Niezgoda

Sędzia Sądu Rejonowego Agnieszka Maliszewska (del.)

Protokolant Wioleta Siadak

po rozpoznaniu w dniu 13 czerwca 2018 roku w Lublinie na rozprawie

sprawy z powództwa M. D. i D. D.

przeciwko E. D.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek apelacji powodów od wyroku Sądu Rejonowego w Łukowie z dnia 10 października 2017 roku, sygn. akt (...)

I. zmienia zaskarżony wyrok:

1. w punkcie 1. w ten sposób, że:

a) uznaje za bezskuteczną w stosunku do wierzytelności M. D. z tytułu alimentów przysługujących od dłużnika T. D., ustalonych ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Łukowie w dniu 29 maja 2007 roku w sprawie (...), podwyższonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 24 września 2010 roku, (...), umowę darowizny nieruchomości objętej księgą wieczystą nr (...) oraz udziału 1/2 (jedna druga) we współwłasności nieruchomości objętej księgą wieczystą nr (...), zawartą w dniu 11 lutego 2011 roku w Ł. przed notariuszem M. N. za nr Rep. (...) pomiędzy dłużnikiem T. D. a E. D.,

b) uznaje za bezskuteczną w stosunku do wierzytelności D. D. z tytułu alimentów przysługujących od dłużnika T. D., ustalonych ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Łukowie w dniu 29 maja 2007 roku w sprawie (...), podwyższonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 24 września 2010 roku, (...), umowę darowizny nieruchomości objętej księgą wieczystą nr (...) oraz udziału 1/2 (jedna druga) we współwłasności nieruchomości objętej księgą wieczystą nr (...), zawartą w dniu 11 lutego 2011 roku w Ł. przed notariuszem M. N. za nr Rep. (...) pomiędzy dłużnikiem T. D. a E. D.,

2. w punktach 2. i 3. w ten sposób, że zasądza od E. D. na rzecz D. D. i M. D. kwoty po 1 476 zł (tysiąc czterysta siedemdziesiąt sześć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

II. zasądza od E. D. na rzecz D. D. i M. D. kwoty po 1 367 zł (tysiąc trzysta sześćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego;

III. nakazuje pobrać od E. D. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Łukowie kwotę 1000 zł (tysiąc złotych) tytułem nieuiszczonej opłaty od apelacji.

Sygn. akt II Ca 45/18

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 14 sierpnia 2013 roku, wniesionym przeciwko pozwanej E. D., powodowie M. D. i D. D., domagali się uznania za bezskuteczną w stosunku do wierzytelności powodów z tytułu alimentów stwierdzonych ugodą sądową z dnia 29 maja 2007 roku zawartą przed Sądem Rejonowym w Łukowie, w sprawie o sygn. akt (...), podwyższonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 24 września 2010 roku w sprawie o sygn. akt(...), zawartej przez dłużnika T. D. z pozwaną E. D. w dniu 11 lutego 2011 roku umowy darowizny nieruchomości złożonej z działek o numerach (...), dla której jest prowadzona księga wieczysta nr (...) oraz udziału 1/2 części w zabudowanej nieruchomości położonej w W. oznaczonej numerami działek:(...).

*

Wyrokiem z dnia 10 października 2017 roku Sąd Rejonowy w Łukowie:

1. oddalił powództwo;
2. zasądził od powodów D. D. i M. D. solidarnie na rzecz pozwanej E. D. kwotę 214,02 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;
3. przyznał adwokatowi S. B. kwotę 2 952 zł tytułem wynagrodzenia z urzędu.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powodowie M. D. i D. D. są dziećmi T. D., na którym ciąży obowiązek zapłaty alimentów w kwotach po 450 zł miesięcznie na rzecz każdego z powodów, ustalony ugodą sądową zawartą w dniu 29 maja 2007 roku przed Sądem Rejonowym w Łukowie w sprawie o sygn. akt (...), podwyższonych wyrokiem Sadu Okręgowego w Lublinie z dnia 24 września 2010 roku wydanym w sprawie o sygn. akt (...).

Dłużnik T. D. dobrowolnie nie wywiązywał się ze swojego obowiązku, w związku z czym powstały zaległości w płatności alimentów względem powodów. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Łukowie Grzegorz Bartyś prowadzi postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi T. D. z wniosku wierzycieli M. D. i D. D. pod sygn. akt (...). Postępowanie egzekucyjne jest bezskuteczne.

W dniu 11 czerwca 2010 roku Komornik Sądowy skierował egzekucję do nieruchomości należącej do dłużnika T. D., położonej w W., składającej się z działek oznaczonych numerami ewidencyjnymi (...), dla której jest prowadzona księga wieczysta nr (...) oraz udziału 1/2 części w prawie własności nieruchomości położonej w W. oznaczonej numerami ewidencyjnymi (...). Następnie Komornik przystąpił do opisu i szacowania nieruchomości.

W dniu 11 lutego 2011 roku doszło do zawarcia pomiędzy T. D., a jego siostrą E. D. umowy darowizny, na mocy której T. D. przeniósł na rzecz siostry własność nieruchomości położonej w B. i W. oznaczonej w ewidencji gruntów numerami działek: (...) oraz udział wynoszący 1/2 części w prawie własności nieruchomości położonej w W. oznaczonej numerami ewidencyjnymi działek: (...). Umowa została sporządzona w formie aktu notarialnego w Kancelarii Notarialnej w Ł. przed notariuszem M. N., za nr Rep. A(...)

Poza wyżej wymienionymi nieruchomościami T. D. jest właścicielem nieruchomości położonej w B. oznaczonej numerem ewidencyjnym (...) oraz współwłaścicielem nieruchomości położonej w B. złożonej z działek o numerach: (...).

Motywy zawarcia umowy darowizny były wcześniejsze ustalenia rodzinne. Wedle ustaleń jeszcze z rodzicami E. D. i T. D., któremu rodzice przekazali gospodarstwo, T. D. miał spłacić swoją siostrę E. D.. Z uwagi na słabą kondycję finansową T. D., zawarcie umowy darowizny nieruchomości było sposobem wykonania umowy. Przyjmując darowiznę pozwana wiedziała o zadłużeniu T. D. i o zajęciu przez Komornika nieruchomości będących przedmiotem darowizny. Pozwana E. D. uregulowała zadłużenie T. D. w wysokości 35 475 zł. Na skutek spełnienia świadczenia, prawomocnym postanowieniem z dnia 5 lipca 2011 roku Komornik umorzył egzekucję z nieruchomości dłużnika objętej księgą wieczystą nr (...) oraz z udziału 1/2 części w nieruchomości złożonej z działek o numerach (...).

Powództwo powodów o ustalenie nieważności przedmiotowej umowy darowizny zostało prawomocnie oddalone.

W okresie od czerwca 2012 roku do kwietnia 2015 roku (z wyłączeniem 5 miesięcy) oraz w sierpniu 2015 roku T. D. dobrowolnie przekazywał alimenty na rzecz dzieci.

Powodowie otrzymywali również alimenty z funduszu alimentacyjnego. T. D. na dzień 18 września 2017 roku posiada zadłużenie wobec funduszu alimentacyjnego w wysokości 41 188,74 zł.

Obowiązek alimentacyjny względem powódki M. D. wygasł z dniem 31 sierpnia 2017 roku z uwagi na okoliczność, iż powódka nie kontynuuje edukacji.

Sąd Rejonowy wskazał, na podstawie jakich dowodów ustalił powyższy stan faktyczny.

Sąd Rejonowy nie dał wiary zeznaniom świadków W. C. i S. M. na temat okoliczności związanych z umową darowizny, zaś dał wiarę co do tych okoliczności H. W..

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy oddalił powództwo jako nieudowodnione.

Przepis art. 527 § 1 k.c. stanowi, iż gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. Jest to tzw. skarga pauliańska, instytucja wywodząca się z prawa rzymskiego i mająca na celu ochronę wierzyciela przed nieuczciwym działaniem dłużnika pozbywającego się swego majątku w celu uniemożliwienia bądź też utrudnienia egzekucji wierzytelności.

W myśl art. 527 § 2 k.c. czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli skutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności. Ponadto art. 527 § 3 k.c. zawiera domniemanie prawne, iż jeżeli skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Wreszcie w art. 528 k.c. wskazano, że jeżeli skutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Ciężar wykazania przesłanek uznania zaskarżonej czynności prawnej za bezskuteczną spoczywa, zgodnie z art. 6 k.c., na wierzycielu.

Sąd Rejonowy wskazał, że bezsporne jest, iż T. D. jest dłużnikiem z tytułu alimentów przysługujących M. D. i D. D., zaś w dniu 11 lutego 2011 roku darował siostrze nieruchomość i udział 1/2 w prawie własności kolejnej nieruchomości.

Czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli skutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny z wyższym stopniu niż był poprzednio. W doktrynie i w orzecznictwie przyjmuje się, że niewypłacalność dłużnika oznacza taki stan majątku dłużnika, w którym egzekucja prowadzona zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania cywilnego nie może przynieść zaspokojenia wierzytelności pieniężnej

przysługującej przeciwko temu dłużnikowi. Świadomość pokrzywdzenia wierzyciela zachodzi, gdy dłużnik wie, że na skutek czynności prawnej określone aktywa wyjdą z jego majątku i że z tego powodu wierzyciel będzie miał trudności z zaspokojeniem wierzytelności.

Sąd Rejonowy odwołał się do motywów zawarcia przedmiotowej umowy darowizny i podniósł, że nie miała ona na celu pokrzywdzenia wierzycieli M. D. i D. D., ale była wykonaniem ustaleń rodzinnych. Nadto dłużnik pozostawił sobie nieruchomości o powierzchni około 1 ha, zatem posiada majątek, z którego wierzyciele mogą żądać zaspokojenia swojego roszczenia. Ponadto, pozwana uregulowała u Komornika zadłużenie T. D. w kwocie 35 475 zł. Gdyby doszło do sprzedaży licytacyjnej nieruchomości, do spłaty pozwanej zapewne by nie doszło, a sama nieruchomość byłaby sprzedana za niższą cenę niż wartość realna nieruchomości. Strona powodowa straciłaby również wówczas „dach nad głową”. Trudno zatem uznać, że działanie T. D. miało na celu pokrzywdzenie wierzycieli. Ponadto T. D. dobrowolnie wpłacał na konto Komornika alimenty przez znaczny okres czasu.

Z tych względów Sąd Rejonowy oddalił powództwo.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu Sąd Rejonowy uzasadnił art. 98 k.p.c. Strona powodowa przegrała proces i powinna zwrócić pozwanej poniesione przez nią koszty procesu (opłaty notarialne za poświadczenie dokumentu za zgodność z oryginałem).

Zgodnie z § 6 pkt 5 w zw. z § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu Sąd Rejonowy przyznał wynagrodzenie pełnomocnikowi powodów ustanowionemu z urzędu.

*

Apelacje od tego wyroku, tej samej treści, wnieśli powodowie M. D. i D. D..

Powodowie zarzucili zaskarżonemu wyrokowi naruszenie przepisu prawa procesowego, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c., polegające na sprzeczności ustaleń Sądu z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym, przekroczeniu przez Sąd granic swobodnej oceny dowodów, oraz braku wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego, co w konsekwencji doprowadziło do wyciągnięcia dowolnych, sprzecznych z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, niemających oparcia w materiale dowodowym ocenionym przez Sąd pierwszej instancji, wniosków, że:

a) świadome działania dłużnika T. D. nie doprowadziły do pokrzywdzenia wierzycieli, co stanowiło efekt nieprawidłowej oceny zeznań świadków i poczynienia na ich podstawie błędnych ustaleń faktycznych,

b) zeznania S. M. oraz W. C. nie zasługują na obdarzenie ich walorem wiarygodności z uwagi na to, że osoby te „są najbliższą rodziną przedstawicielki ustawowej powodów” i mają wiedzę na temat przyczyn przekazania gospodarstwa pozwanej z opowieści osób trzecich, podczas gdy okoliczności te nie oznaczają, że depozycje świadków nie polegają na prawdzie, a nadto złożone przez nich zeznania są spójne i logiczne,

c) zeznania S. M. nie zasługują na obdarzenie ich walorem wiarygodności w sytuacji, gdy zostały one wskazane jako podstawa poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń faktycznych, z którymi pozostają w sprzeczności,

d) zawarcie umowy darowizny z dnia 11 lutego 2011 roku pomiędzy T. D. a pozwaną nie miało na celu pokrzywdzenia wierzycieli (powodów) w sytuacji, gdy pozostaje to w sprzeczności ze zgromadzonym materiałem dowodowym w postaci zeznań S. M., M. D. oraz D. D., którzy wskazywali na zawarcie przedmiotowej umowy celem ich pokrzywdzenia, a złożone przez nich zeznania zostały wskazane jako podstawa poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń faktycznych, mimo iż pozostają z nimi w sprzeczności,

e) w wyniku umowy darowizny dokonanej pomiędzy T. D. a pozwaną nie nastąpiło pokrzywdzenie powodów, podczas gdy prawidłowa ocena całokształtu zgromadzonych dowodów prowadzi do wniosków odmiennych,

f) przyjęcie w ramach czynionych ustaleń faktycznych, że powodem zawarcia umowy darowizny były ustalenia rodzinne w sytuacji, gdy spójne i logiczne zeznania powodów przeczyły tej wersji, a Sąd nie tylko nie uznał ich za wiarygodne, ale również zaniechał dokonania ich oceny, a powołał je jako podstawę poczynionych ustaleń faktycznych, co pozwala na przyjęcie, że uznał je za wiarygodne pomimo, iż pozostają w sprzeczności z ustalonym stanem faktycznym,

g) wersja przedstawiona przez E. D. wydaje się być bardziej prawdopodobna w sytuacji, gdy Sąd nie dokonał oceny dowodu z jej zeznań jak również z zeznań powodów.

Powodowie wnieśli o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacje powodów są zasadne, aczkolwiek nie z uwagi na podniesiony w nich zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., lecz ze względu na naruszenie przez Sąd Rejonowy przepisów prawa materialnego o skardze pauliańskiej przez nich nieprawidłowe zastosowanie.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że zaskarżony wyrok podlegałby uchyleniu a sprawa przekazaniu Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania tylko w razie nieważności postępowania, nierozpoznania istoty sprawy bądź konieczności przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości (art. 386 § 2 i § 4 k.p.c.). W sprawie nie zachodzą tego rodzaju okoliczności, ani też skarżący nie postawili w apelacjach zarzutów korespondujących z zawartym w nich wnioskiem. Tym niemniej Sąd Odwoławczy nie jest tym wnioskiem związany i może dokonać zmiany zaskarżonego wyroku z uwagi na zasadność apelacji będącą następstwem błędnego zastosowania przez Sąd Rejonowy przepisów prawa materialnego, które to naruszenie Sąd drugiej instancji bierze pod uwagę z urzędu.

Jeżeli chodzi o ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji, należy je jedynie uzupełnić i częściowo zmodyfikować w ten sposób, że ustalić, iż T. D. jest dłużnikiem powodów z tytułu zaległych alimentów w kwotach po 900 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od sierpnia 2011 roku do września 2011 roku, a nadto za okres od października 2011 roku do chwili obecnej powstało jego zadłużenie wobec funduszu alimentacyjnego wypłacającego za niego świadczenia powodom, w łącznej kwocie 47 424,15 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie (zaświadczenie Komornika – k. 453). Z akt sprawy (...) nie wynika też, aby wygasł obowiązek alimentacyjny dłużnika wobec M. D.. Egzekucja świadczeń alimentacyjnych od dłużnika pozostaje bezskuteczna.

Okoliczności te wynikały z akt sprawy egzekucyjnej, którymi dysponował Sąd pierwszej instancji, który częściowo zaniechał ich ustalenia oraz błędnie ustalił, że wygasł obowiązek alimentacyjny dłużnika wobec M. D., bazując na wyjaśnieniach pozwanej bądź wadliwie uznając, że są to okoliczności nieistotne.

W pozostałym zakresie, istotnym dla rozstrzygnięcia, Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, a zarzucone Sądowi Rejonowemu przez powodów uchybienia bądź nie dotyczą okoliczności istotnych dla wyniku procesu, bądź w rzeczywistości dotyczą nie tyle faktów, ile ich oceny prawnej w kontekście przesłanek skargi pauliańskiej. Sąd Okręgowy przyjmuje te pozostałe ustalenia za własne.

W ustalonym stanie faktycznym Sąd Odwoławczy stwierdza, że zostały spełnione wszystkie przesłanki skargi pauliańskiej w odniesieniu do ochrony wiarygodności powodów z tytułu należnych im od dłużnika alimentów (art. 527 § 1 i § 2 k.c. w zw. z art. 528 k.c. i art. 529 k.c.).

Dłużnik dokonał bowiem czynności prawnej (darowizny nieruchomości i udziału we współwłasności nieruchomości) z pokrzywdzeniem powodów (wierzycieli). W dacie darowizny istniały już wiarygodności powodów z tytułu alimentów, a jedynie wymagalność kolejnych rat alimentacyjnych następowała z upływem czasu, przy czym dłużnik miał pełną świadomość, że będzie zobowiązany do alimentacji dzieci do czasu ich usamodzielnienia się (art. 133 § 1 k.r.io.).

Wbrew wywodom Sądu pierwszej instancji dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia powodów, gdyż wiedział, że wskutek tej czynności stanie się osobą niewypłacalną w większym stopniu niż był przed jej dokonaniem. Widoczne bowiem jest, że po darowiznie tej nieruchomości i po spłacie istniejącego wówczas zadłużenia alimentacyjnego przez pozwaną dłużnik nie jest w stanie zaspokoić alimentów ze swego majątku i jego zaległości z tego tytułu są znaczne i wciąż narastają. Nie ma przy tym istotnego znaczenia fakt, że w większości zadłużenie dłużnika istnieje wobec funduszu alimentacyjnego, gdyż wypłacanie powodom środków z funduszy publicznych jest następstwem utrzymującej się od wielu lat bezskuteczności egzekucji na rzecz uprawnionych wierzycieli; dodać też trzeba, iż istnieje zadłużenie T. D. również względem samych wierzycieli i jest on zobowiązany do zapłaty na ich rzecz alimentów bieżących. Spłata zadłużenia przez pozwaną E. D., prowadząca do umorzenia egzekucji z nieruchomości, dotyczyła jedynie zadłużenia powstałego do czasu spłaty i nie usuwała pokrzywdzenia wierzycieli brakiem zapłaty późniejszych rat alimentacyjnych.

Nie ma przy tym decydującego znaczenia, czy zasadniczym zamiarem dłużnika było udaremnienie zaspokojenia wierzycieli, czy też realizacja ustaleń rodzinnych, gdyż przepis art. 527 § 1 k.c. nie wymaga zamiaru kierunkowego, a wystarczająca jest świadomość dłużnika, że wskutek dokonanej czynności wierzyciel będzie mieć trudność z uzyskaniem zaspokojenia. Stąd też błędnie Sąd Rejonowy za decydującą okoliczność uznał to, jaki był zamiar bezpośredni dłużnika.

Nie ma też znaczenia, czy pozwana wiedziała, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia powodów, gdyż czynność prawna była nieodpłatna (art. 528 k.c.), aczkolwiek niewątpliwie pozwana wiedziała o obowiązku alimentacyjnym pozwanego i znała jego sytuację materialną.

Zgodnie z art. 533 k.c. osoba trzecia, która uzyskuje korzyść majątkową wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli, może zwolnić się od zadośćuczynienia roszczeniu wierzyciela żądającego uznania czynności za bezskuteczną, jeżeli zaspokoi tego wierzyciela albo wskaże mu wystarczające do jego zaspokojenia mienie dłużnika. Ciężar udowodnienia tych okoliczności spoczywał na pozwanej (art. 6 k.c.).

Pozwana zatem, aby uwolnić się od odpowiedzialności w ramach skargi pauliańskiej, powinna udowodnić, że pozostały majątek dłużnika (wspominana przez Sąd Rejonowy nieruchomość i udział w innej nieruchomości) mają taką wartość oraz cechy, że realne i możliwe jest zaspokojenie się wierzycieli z tych składników majątku dłużnika, a brak zaspokojenia jest jedynie następstwem zaniechań wierzycieli. Należy przy tym zauważyć, że wieloletnia bezskuteczność egzekucji świadczy o tym, iż Komornik nie był w stanie skierować jej skutecznie do innego majątku dłużnika niż ten będący przedmiotem zaskarżonej czynności prawnej.

Pozwana mogłaby też uwolnić się od odpowiedzialności wówczas, gdyby wykazała, że zaspokoiła wierzycieli, tzn. uiszczała na ich rzecz kwotę odpowiadającą wartości nieruchomości i udziału w nieruchomości będących przedmiotem zaskarżonej czynności prawnej (darowizny). Wprawdzie bezspornym jest, że pozwana uiszczała w postępowaniu egzekucyjnym kwotę 35 475 zł, jednakże pozwana nie udowodniła, że kwota ta odpowiadała wartości przedmiotu darowizny. Powodowie podnosili, że wartość darowanych pozwanej nieruchomości i udziału w nieruchomości była istotnie wyższa od wskazanej w umowie darowizny i od kwoty uiszczonych Komornikowi przez pozwaną, zaś ciężar udowodnienia rzeczywistej wartości jako zbieżnej z kwotą zapłaconą Komornikowi spoczywał na pozwanej.

Tym samym powodowie udowodnili przesłanki skargi pauliańskiej, zaś pozwana nie udowodniła okoliczności uwalniających ją od odpowiedzialności w myśl art. 533 k.c., toteż powództwo obojga powodów należało uwzględnić.

Wobec powyższego powodowie są stroną wygrywającą proces i na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. pozwana powinna zwrócić powodom, w częściach równych, koszty procesu w postaci wynagrodzenia pełnomocnika powodów ustanowionego z urzędu w stawce wynikającej z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 roku, poz. 461, ze zm.), podwyższonej o podatek od towarów i usług, w zw. z § 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia

przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016 roku, poz. 1714, ze zm.). Powodowie byli zwolnieni od opłaty od pozwu, a Sąd Rejonowy nie rozstrzygał w zaskarżonym wyroku o nieuiszczonych kosztach sądowych w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, stąd Sąd Odwoławczy również nie orzekał o tych kosztach.

Wobec uwzględnienia apelacji powodów w całości, na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. należało zasądzić od pozwanej na rzecz powodów, w częściach równych, zwrot kosztów postępowania odwoławczego w postaci wynagrodzenia pełnomocnika – adwokata z wyboru, w stawce wynikającej z § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1800, ze zm.), wynoszącej 75 % stawki minimalnej z uwagi na udział w sprawie nowego pełnomocnika, a także obejmujących opłaty skarbowe od pełnomocnictw (po 17 zł).

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005 roku, Nr 167, poz. 1398, ze zm.) Sąd Okręgowy nakazał pobrać od pozwanej opłatę od apelacji, od której powodowie byli zwolnieni.

Z tych względów na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.

1 Dla której jest prowadzona księga wieczysta nr (...).